

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE BENZETİM TEKNIĞİ¹

SIMULATION TECHNIQUE IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

^aGürkan TABAK & ^bAli GÖÇER

^aArş. Gör., Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, gurkantabak@erciyes.edu.tr

^aDoç. Dr., Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, gocer@erciyes.edu.tr

Özet

Benzetim, farklı disiplinlerde kullanılabilen bir öğretim tekniğidir. Kullanılabileceği alanlardan biri de yabancı dil olarak Türkçe öğretimidir. Bu derleme, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde benzetim tekniğini tanıtmayı amaçlayan kuramsal bir çalışmadır. İlk olarak benzetimlerin temel unsurları olan işlevin gerçekliği, çevre ve yapı hakkında bilgi verilmiştir. Ardından benzetim tekniğinin uygulama aşamalarına değinilmiştir. Bu kısımda benzetimin uygulama aşamaları olarak hazırlık, giriş, aktivite ve bilgilendirme aşamalarına yer verilmiştir. Dil becerilerinin benzetim tekniğiyle geliştirilmesi konusu ele alınmıştır. Her dil becerisi için ayrı bir başlık oluşturulmuş ve dil becerileri ayrı ayrı incelenmiştir. Öğretmenin ve öğrencinin benzetimdeki rollerine değinilmiştir. Benzetimde grupların oluşturulması kritik bir aşamadır. Bu sebeple rastgele seçim, bireysel seçim ve yöneten seçim grup belirleme yöntemlerine de değinilmiştir. Benzetimde önemli bir unsur olan ortam konusu da ele alınmıştır. Son olarak yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde benzetim tekniğinin yararları ve sınırlılıklarına değinilmiştir. Bu teorik çalışmanın, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde benzetim tekniğini kullanmak isteyen öğretmenlere kaynaklık edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Benzetim, simülasyon, yabancı dil öğretimi, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi.

¹ Bu çalışma, Doç. Dr. Ali GÖÇER danışmanlığında tamamlanan “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Benzetim (Simülasyon) Tekniğinin Kullanımı” adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Abstract

Simulation is a technique that is using in different disciplines. One of the disciplines in which simulations can be used is teaching Turkish as a foreign language. This study aims to give theoretical knowledge about simulation technique in teaching Turkish as a foreign language. Initially, essential elements such as reality of function, simulated environment and structure of simulations are introduced. Secondly, stages of using simulation technique are presented to organize a simulation. The parts of preparation, introduction, activity and debriefing are introduced. Then, how to improve language skills with using simulations is explained. Four language skill are discussed one by one. Then, the roles of a teacher and a student in simulation technique is explained. Then, the learning environment for a simulation is explained. In simulations, defining groups are very important. For this reason, some methods such as random assignment, self-selection, and facilitator assignment for assigning students to groups are introduced. Finally, benefits and drawbacks of running simulations in teaching Turkish as a foreign language are discussed. It is thought that this theoretical study can be seen as a guide by teachers who want to use simulation technique in teaching Turkish as a foreign language.

Keywords: Simulation, foreign language teaching, teaching Turkish as a foreign language.

Giriş

Bir Öğretim Tekniği Olarak Benzetim

Benzetim, farklı disiplinlerde kullanılan bir öğretim tekniğidir. Benzetim ile öğretimin amacı; öğrencilere gerçek ortama en benzer ortamda gerçek hayat durumlarını sunmak, öğrencilerin aktif olarak gerçek hayat durumlarını yaşamasını, değerlendirmesini ve tecrübe edinmesini sağlamaktır.

Benzetim tekniği, gerçek hayat koşulları sunması sebebiyle birçok disiplinin dikkatini çekmiştir. Günümüzde birçok disiplinde benzetim tekniği ile öğretimden faydalanılmaktadır. Benzetim tekniği, tıp eğitimi (Lane, Slavin ve Ziv, 2001; Mıdık ve Kartal, 2010) yöneylem araştırmaları (Pidd, 2009), kimya öğretimi (Pekdağ, 2010), iş dünyası (Fripp, 1997), uluslararası ilişkiler (Starkey ve Blake, 2001), mühendislik (Rade, 1994), hukuk (Hollander, 1977) gibi birçok farklı alanda kullanılmaktadır. Örnek olarak iş dünyasında gerçek anlamda bir şirketin zarar etmesi şirketin iflasına yol açabilir. Yöneticilerin, bu zor koşullarla mücadele edebilmesi ve şirketin iflasın eşğine gelmemesi için bir takım yeterliğe sahip olmaları gerekir. Benzetim tekniği, bu yeterlikleri kazandırmak için önemli deneyimler sunmaktadır. Bir şirketin ekonomik zorluklar içinde olduğu bir benzetim, yöneticilere

gelecekte karşılaşılabilecekleri bu ve benzeri zorluklarla mücadele tecrübesi kazandıracaktır. Bu sayede yöneticiler olası ekonomik zorluklara karşı hazırlıklı olabileceklerdir. Pilotların eğitimi için kullanılan uçuş benzetimleri, astronotların eğitiminde kullanılan uzay benzetimleri ve ralli için hazırlanan yarış benzetimleri en çok bilinen benzetim örnekleridir.

“Eğitimde benzetim, sınıf içinde bir olay, durum ya da problemin gerçeğe uygun olarak geliştirilen bir model ya da yakın koşulları oluşturularak öğrenmenin gerçekleştiği bir öğretim tekniğidir” (Çakaloz, 2008, s. 69). Güzel (2010) ise eğitimde benzetimi, “gerçek araç ve olaylara ulaşmanın güç olduğu, tehlike ve maliyetin fazla olduğu durumlarda, gerçeğe uygun olarak geliştirilen modeller kullanılarak, öğrencilerin bir olayı gerçekmiş gibi ele alıp eğitici çalışma yapmalarına olanak sağlayan bir öğretim tekniği” (s. 147) şeklinde tanımlamaktadır. Benzetimlerin eğitim alanında da farklı disiplinlerde kullanıldığı görülmektedir. Bu disiplinlerden biri de yabancı dil öğretimidir.

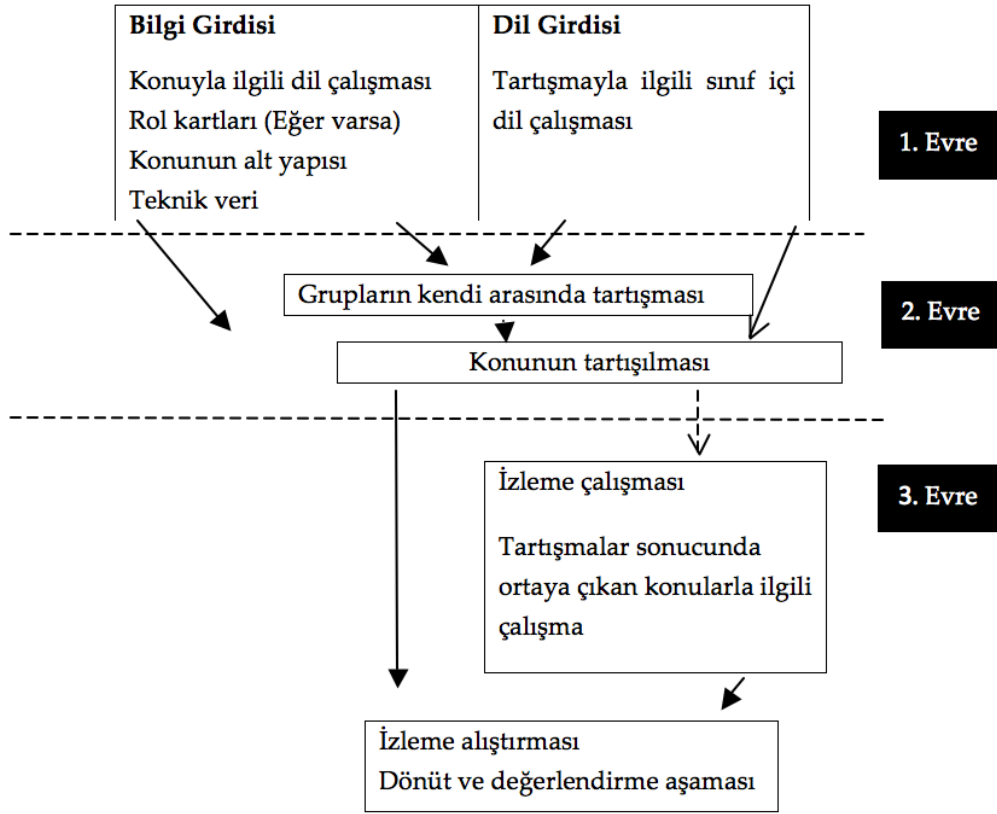
Benzetim Tekniği ile Yabancı Dil Öğretimi

Benzetim, yabancı dil öğretiminde kullanılan çağdaş öğretim tekniklerinden birisidir. “Bu teknikte öğrenciler 3-4 kişiden oluşan grup çalışmalarında kendilerini ifade etmeye çalışırlar; ‘rol yapma’ tekniğine benzemekle beraber, benzetimde öğrencilerin bir başkası olmak yerine kendilerini oynamaları beklenir” (<http://www.languages.dk/archive/pools-m/manuals/final/simulationtr.pdf>). Jones, 1982’de yayınladığı “Simulations in Language Teaching” adlı kitabının önsözünde benzetim tekniğini dil öğretiminde bir yenilik olarak ifade etmektedir. “O zamandan beri, kültürler arası iletişimi desteklemek için dil öğreniminde benzetimin kullanılmasını tarif eden birçok çalışma kaleme alınmıştır” (Coleman, 1987, 1995; Crookall, Coote, Dumas ve Le Gat, 1987; Crookall ve Oxford, 1990; Entwistle, 1990; Halleck, 1990, 1995, 2001; Klarin, 1994; Macdonald, 1990; Nemitcheva, 1995; Oxford ve Crookall, 1990; Rising ve Cedar, 1995; Sharrock ve Watson, 1983; Sutherland vd., 1995; akt. Halleck, Moder ve Damron, 2002, s. 330).

Benzetim ile dil öğretiminin gerçekleştirilmesinde ve yaygınlaştırılmasında, benzetim ile dil birbirinden ayrı düşünülemez (Jones, 1982) fikrinin katkısı büyüktür. Duke (1974) da ana tezi olarak benzetimin kendisinin bir dil olduğunu belirtmektedir (Akt. Duke, 1989). “Hem

benzetim hem de dil kendi kelimelerine, söz dizimine, anlam sistemlerine ve analitik araçlara sahiptir” (Crookall ve Oxford, 1990, s. 14).

Benzetim tekniği uygulanırken dil kullanımı kaçınılmazdır. “Neredeyse bütün benzetimler, katılımcılar arasında önemli bir miktarda etkileşim içermekte; etkileşim de konuşma dilini, yazı dilini veya her ikisini içermektedir” (Jones, 1982, s. 7). Benzetimlerde etkileşim söz konusu olduğu için dil kullanımı da doğaldır; çünkü insanlar etkileşime girebilmek için yazılı veya sözlü olarak dili kullanırlar. Bir benzetimin yapısı incelendiğinde, dil kullanımının yoğunluğunu anlamak mümkündür.

Şekil 1. Benzetimin yapısı (Bygate, 1987; akt. Peçenek, 1998, s. 47)

Bir benzetimin yapısı dikkate alındığında; birinci evrede bilgi ve dil girdisi olmak üzere her iki bölümde de dil kullanımının yoğunluğu, ikinci evrede grupların kendi arasında tartışması ve konunun tartışılmasının dil kullanımını gerektirdiği ve üçüncü evrede de dil

kullanımının gerekliliği görülmektedir. Benzetimin yapısının her üç evresinde dil kullanımının mevcut olması, Jones'un (1982) benzetim ve dil birbirinden ayrılamaz düşüncesini desteklemektedir.

Benzetim Tekniği ile Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Benzetimin Temel Unsurları

Bütün benzetimler üç temel unsur içermektedir: İşlevin gerçekliği, çevre ve yapı (Dragomir ve Niculescu, 2011; Peçenek, 1998; Jones, 1982).

İşlevin gerçekliği unsuru, öğrencilerin benzetimin gerçeği yansıttığına inanmaları ve bu bilinçle benzetimde yer almalarıdır. Bu unsur, katılımcıların benzetime fiziksel, bilişsel ve duyuşsal olarak her açıdan katılmalarını gerektirmektedir. Öğrenciler, kendilerini fiziksel, bilişsel ve duyuşsal olarak benzetimin bir parçası olarak düşünmeli; öğrencilik gömleğini çıkarmalı ve benzetimde kendi üzerlerine düşen görev ve sorumlulukların gerçek olduğunu benimsemelidirler. "İşlevin gerçekliğinin kabulü, katılımcının; devlet adamı görevindeyse ülkesinin çıkarları doğrultusunda karar alması, kendisiyle röportaj yapan muhabire özenli bir şekilde sorular sorması ve gösterici, asker veya çiftçi olarak tamamen etkili bir şekilde iletişim kurmaya gayret etmesi anlamına gelmektedir" (Jones, 1982, s. 4). Katılımcılara etkinliğin amacı anlatılmalıdır (Peçenek, 1998; Tok, 2008; Erciyeş, 2009); çünkü "katılımcılar, düşünce ve eylemde işlevi (etkinliğin amacını) benimseyebildiklerinde gerçeklik oluşur" (Peçenek, 1998, s. 45). Öğretmen öğrencilere, <<Varsayalım şimdi bir parti liderisiniz ve halka etkili bir konuşma yapacaksınız.>> dediğinde, parti lideri rolündeki öğrencinin amacı özümsemesi, kitleyi göz önünde bulundurarak yapacağı konuşma metnini yazması ve bu amaca paralel diğer işleri de yapması benzetimde gerçekliği oluşturur. Diğer bir deyişle, işlevin gerçekliği için benzetim etkinliğinin amacının içselleştirilmesi gerekir. Bu amaç içselleştirilmezse, öğrenciler rol yapabilirler ve bu durumda benzetimin varlığından söz edilemez. Tok'a (2008) göre, "benzetim tekniğinin etkinlikle uygulanabilmesi için öğrencilere asıl amacın ne olduğu açıkça anlatılmalıdır; aksi takdirde yapay bir ortamda modeller üzerinde çalışmak öğrencilere bir oyun gibi gelebilir ve dikkat edilmesi gereken durumlara

dikkat etmeyebilirler” (s. 193). Jones (1982), işlevin gerçekliği sayesinde rol yapmanın otomatik olarak dışarıda kaldığını belirtmektedir.

Benzetimler aracılığıyla benzer çevre veya bu çevreye en yakın gerçekçi çevrenin oluşturulması hedeflenmektedir. Çevre benzetilmelidir, aksi hâlde benzetimin varlığından söz edilemez (Jones, 1982). Katılımcıların diğer bir deyişle öğrencilerin, işlevin gerçekliğine inanmaları için oluşturulacak çevre önem arz etmektedir. Gerçeğe en yakın ortam, kuşkusuz katılımcıların gerçekliğe inanmaları ve buna uygun davranışlar sergilemesi için önemli bir güdü unsurudur. Eğer bir konser benzetimi uygulanacaksa sınıfı gerçek bir konser alanına dönüştürmek gerekmez. Bunun yerine sınıf, konser amacına uygun olarak dizayn edilir. Duvarlara şarkıcıların veya müzik grubunun posterleri asılır, müzik aletleri getirilir, mikrofon vb. teknik ekipmanlar kurularak benzer çevre oluşturulur. “Benzer bir çevre oluşturmanın temel koşulunu sağlamak için, katılımcılar ile sınıfın dışındaki dünya arasında iletişimin, etkileşimin veya sonuçların olmaması gerekir” (Jones, 1982, s. 5). Bu koşul sağlandığında benzetim, katılımcıları dış dünyanın olumsuz etkilerinden dış dünyayı da katılımcıların hatalarından korumuş olur. Örneğin, uçuş benzetiminde bir katılımcı uçağı düşürebilir; ama katılımcının gerçek çevrede uçağı düşürmesi tam bir felaket olur. Bu risk faktörü göz önünde bulundurulduğunda, uçuş benzetimi sayesinde dış dünya katılımcının hatasından korunmuş olur. Katılımcıların işlevi gerçek olmasına rağmen oluşturulan çevre hayalîdir (Jones, 1982; Peçenek, 1998). Çünkü “benzetim, gerçek dünyada var olan bir ortamın soyut bir temsilidir” (Brewbaker, 1972, s. 105).

“Bir benzetim yapı gerektirir” (Jones, 1982, s. 5; Peçenek, 1998, s. 45). Benzetimin üç temel unsurundan biri olan yapı, problem üzerine kuruludur. Benzetimde yapı, bazı problem veya problemlerin çevresine kurulmalıdır ve işlevin gerçekliği unsurunu yeterli derecede korumalıdır (Jones, 1982; Peçenek, 1998). “Yapı olmadan benzetim olmaz; çünkü gerçekliğin işlevi yoktur” (Lyu, 2006, s. 14). Örneğin bir benzetimde, katılımcı bir başbakan gibi konuşma yapacaksa katılımcının o konuşmadan daha fazlasına ihtiyacı vardır. Benzetimin amacına hizmet etmesi için katılımcının hangi konuda konuşma yapacağı, nerede konuşma yapacağı, kaç kişiye konuşacağı, ajandasına konuşma tarihinin düşülmesi, etkinliklerini buna göre düzenlemesi vb. hakkında bilgiler verilmelidir.

Benzetim Tekniğinin Uygulama Aşamaları

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde benzetim tekniğinin etkili bir şekilde kullanılması için gerekli bilgi donanımına sahip olunması gerekmektedir. Benzetim tekniği, az bilinen bir teknik olduğu için çoğu öğretmen derslerde bu tekniği kullanmaktan kaçınmaktadır. Hyland'e (1993) göre "öğretmenler sıklıkla öğrencilerin katılması konusundan daha çok ilk defa bir benzetimi yönetmekten endişelidirler"

(<http://eca.state.gov/forum/vols/vol31/no4/p16.htm>). Ancak bu tekniğin yabancı dil öğretiminde etkili olması sebebiyle uygulanması önerilir.

Bu tekniğin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde uygulanabilmesi için benzetimin nasıl uygulanacağı ve nelere dikkat edileceği önem taşımaktadır. Benzetimler, Hyland'e (1993) göre yapısal olarak 4 parçadan oluşmaktadır: Hazırlık, giriş, aktivite ve bilgilendirme.

Hazırlık aşamasına, ilk olarak öğrencilerin etkileşimli öğrenmeye hazır olup olmadıklarını saptamakla başlanmaktadır. Benzetim tekniğinde öğrenciler genellikle grup içerisinde hareket ettikleri için sürekli etkileşim hâlinde dirler. Grup içerisinde diğer öğrencilerin önünde hareket etmek, çekingen öğrencileri rahatsız etmektedir. Arkadaşlarından çekinen öğrencilerin var olabileceği düşünülerek öğretmenin güven aşılayıcı ve motive edici konuşmalar yapması önerilmektedir. Hazırlık aşamasının önemli bir boyutu da öğrencilerin ihtiyaç, ilgi ve yeteneklerinin dikkate alınmasıdır. Öğretmenin öğrencileri tanıyıp olması öğrencilerin ihtiyaç, ilgi ve yeteneklerinin belirlenmesini kolaylaştırmakta ve zaman kazandırmaktadır. Aksi hâlde öğrencilerin ihtiyaç, ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarmak ve belirlemek üzere öğrencilere sorular sorulup anketler uygulanabilir, ancak bu zaman alan bir süreçtir. Öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda alanyazında var olan bir benzetim seçilmekte veya yeni bir benzetim oluşturulmaktadır. Belirlenen benzetimin doğasına uygun olarak ortamın hazırlanmasına ve kaynakların toplanmasına rehberlik edilmesi gerekmektedir. Benzetimin amaçlarından biri olan öğrencilere gerçek hayat durumlarının bir benzerini sunmak için ortamın benzetilmesi önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Ortamın gerçek bir mekâna benzer şekilde düzenlenmesi benzetimin gerçekliğini artırmakta ve öğrencilerin benzetime alışmasını kolaylaştırmaktadır. Hazırlık aşaması, benzetimin uygulanabilmesi için en önemli süreç olarak görülmelidir. Çünkü öğretme-öğrenme sürecinin en önemli parçası olan öğrencilerin ihtiyaç, ilgi ve yeteneklerinin belirlenip bunlara

uygun bir benzetimin seçilmesi, öğrencilerin benzetimi benimseyip benimsememesi için kritik bir süreçtir.

İkinci aşama, benzetime giriştir. Bilgi ve dil girdilerini barındıran benzetimin bu aşamasında, öğrencilerin görev ve sorumlulukları belirlenmekte ve bunlar öğrencilere dağıtılmaktadır. Görevlerin niteliği, benzetimin amacına ulaşmasına doğrudan etki etmektedir, bu sebeple görevlerin belirlenmesinde çok dikkat edilmelidir. Mutohhar'a (2012) göre "iyi görev, öğrencilerin gerçek hayat ihtiyaçlarına yönelik dil becerilerini geliştirmek için seçenekler sunan görevdir" (s. 129). Öğrencilere görev ve sorumluluklarının ne olduğu belirtilmekte, anlaşılmayan bir durumun var olup olmadığı sorularak görevlerin kabulü sağlanmaktadır. Daha sonra görev ve sorumluluklarına ilişkin roller belirlenerek öğrencilere rolleri dağıtılmakta ve rollerine ilişkin açıklamalar yapılmaktadır. Benzetimdeki olaya ve durumlara ilişkin bilgiler verilerek benzetimin arka planı oluşturulmaktadır. Daha sonra öğrenciler benzetime ilişkin görevlerle meşgul olarak benzetimi içselleştirmeye çalışmaktadırlar. Mutohhar'a (2012) göre benzetime ilişkin görevlerle öğrencilerin meşgul olması "ne yapacaklarını anlamaları için çok önemlidir" (s. 129). Öğretmen bu aşamada dil girdilerini de belirlemektedir. Örneğin, öğretmen benzetimde kullanılabilecek günlük hayatta sık karşılaşılan deyimlerin listesini (benzetimle ilişkili olma koşuluyla) verebilir. Öğrencilerin belirli konulardaki kelime dağarcığı ve kullanımı sıkıntısını aşmak için Mutohhar'ın (2012) önerdiği kelime veya kalıpların da listesini vermek dil kullanımı adına önemli bir uygulama olabilir.

Üçüncü aşama, aktivitedir. Hyland'e (1993) göre "bu aşamanın temel aktiviteleri, karar verme, problem çözme, etkileşimdir ve bunlar katılımcıların sorumluluğudur" (<http://eca.state.gov/forum/vols/vol31/no4/p16.htm>). Karar verme, problem çözme ve etkileşim katılımcıların sorumluluğu olarak ele alınmaktadır, ancak öğretmen de bunların oluşabilmesi için gerekli koşulları sağlamakla görevlidir (Jones, 1982). Bu aşamada, gruplar içerisinde her katılımcı üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirmeye çalışmaktadır. Katılımcılar saptanmış bir sorunu çözmek, belirli bir amacı gerçekleştirmek gibi ortak hedefleri doğrultusunda grup içerisinde arkadaşlarıyla tartışarak sonuca ulaşırlar. Sonuçta ortaya çıkan ürünü, sözlü veya yazılı bir şekilde paylaşırlar. Aktivite aşamasında

genellikle öğretmen rehber olarak benzetimde performans sergileyen katılımcıları gözlemlemektedir. Ancak bazı benzetimlerde öğretmen de bir katılımcı olarak görev ve sorumluluk üstlenebilmektedir.

Dördüncü ve son aşama bilgilendirme aşamasıdır. Hyland (1993) bilgilendirme aşamasını isteğe bağlı olarak ele almaktadır, ancak Mutohhar (2012), Lyu (2006) gibi araştırmacılar bilgilendirme aşamasını, benzetimin en önemli aşaması olarak görmektedirler. Çünkü öğretmenin süreci değerlendirmesi ve dönütler vermesi öğrencilerin farkındalığını artırarak neyi, niçin yaptığını anlamasını sağlamaktadır. Bilgilendirme aşaması, sergilenen davranışlar ve dil kullanımı ölçüt alınarak iki temel amaca yönelik olarak yapılmaktadır. “Muhtemelen bir bilgilendirme oturumuna başlamanın en etkili yolu, katılımcılara ilerleyen olayların gelişimini yorumlamalarına izin vererek, benzetimi neredeyse kronolojik olarak çok kolay bir biçimde gözden geçirmektir” (Bullard, 1990, s. 55). Davranış ve dil amaçlı bilgilendirmelerin her ikisi için de Jones (1982) “bilgilendirme aşamasına her katılımcının sırasıyla ne yaptıklarının, niçin yaptıklarının kısaca açıklamasını isteyerek başlanılmasının yararlı olabileceğini” (s. 47) belirtmektedir. “Öğretmen, temel seviyedeki öğrenenlere ne ve niçin yaptıklarını açıklamada ‘Rolün neydi?’, ‘Nereye gittin?’, ‘Ne yapmak/almak/sormak istedin?’, ‘Niçin onu yaptın?’ gibi sorular sorarak hedef dilde kendilerini tam olarak ifade edemedikleri sürece yardım edebilir” (Lyu, 2006, s. 40). Jones (1982)’a göre bilgilendirme, birçok biçimde olabilir.

Tablo 1. Davranışa yönelik bazı bilgilendirme çeşitleri (Jones, 1982, s. 47-48)

<i>Biçimler</i>	<i>Düşünceler</i>
<i>Benzetimin mekanik yönüne dair bilgilendirme</i>	Niçin görüşme kısa kesildi veya daha fazla zamana izin verildi, oturarak değil de ayakta şahitlik etme kararının sebebi gibi noktaların açıklanmasıdır.
<i>Katılımcılar yeniye rehberin öğretmen rolüne döndüğü bilgilendirme</i>	Rehber tekrar öğretmen rolüne dönerek bilgilendirme aşamasında sorumluluğu üstlenir ve tartışmaya rehberlik eder. Deneyimli katılımcıların olduğu benzetimlerde, tartışmayı öğrencilerden birisi yönlendirir.
<i>Kararların sorgulanmasına yönelik bilgilendirme</i>	İletişim becerilerine ve karar almaya yönelik benzetimlerde kararın nasıl alındığının açığa çıkarılmasıdır.
<i>Sorumluluk ve yetkiye yönelik bilgilendirme</i>	Sorumluluğa ve yetkiye yönelik benzetimlerde sorumluluğun ve yetkinin iç gözlemlerle ortaya çıkarılmasıdır.

Dil kullanımına yönelik bilgilendirmede katılımcıların dil kullanımı çeşitli açılardan ele alınmaktadır. “Dile yönelik bilgilendirmede, davranışa yönelik değerlendirmeden farklı olarak öğretmen, dil ve iletişim bakımından noktadan noktaya, örnekten örneğe ne olduğuna yönelik hareket ederek tartışmada daha fazla sorumluluk üstlenir” (Jones, 1982, s. 49). Öğretmen, benzetimde katılımcıların dil kullanımı esnasındaki hatalarını not eder. (Öğretmenler katılımcıların dil kullanımını etkili bir şekilde değerlendirmek için çeşitli teknolojik araçlardan yararlanmaktadır. Benzetim esnasında katılımcıların performansları video ve ses kayıt cihazları kullanılarak kayıt altına alınabilmektedir.) Öğrencilerin dil kullanımını esnasındaki hataları Bullard’ın (1990) önerdiği gibi üç kategoride incelenebilir: Yapısal, sözcüksel ve telaffuz.

Bilgilendirme aşamasında Bullard’ın (1990) önerdiği kontrol listeleri de kullanılmaktadır. Katılımcıların görev ve sorumluluklarına, etkileşime, dil kullanımına ilişkin soruların yer aldığı bir kontrol listesiyle katılımcılar öz değerlendirmede bulunmaktadırlar. Öğretmen gruplara ve katılımcılara yönelik kontrol listeleri de tutabilir.

Benzetim Tekniği ile Temel Dil Becerilerinin Geliştirilmesi

Benzetim Tekniği ile Okuma Becerisinin Geliştirilmesi

Okuma becerisinin kazandırılmasında şemalar önemli rol oynamaktadır. Şemalar, okuma hakkında yürütülen çalışmalarda çok sık kullanılmıştır (McVee, Dunsmore ve Gavelek, 2005). Şemaların önemi doğrultusunda oluşturulan şema kuramı dikkat çekicidir. “Bu kuramın temel dayanağı, yazılı ya da sözlü olsun, bir metnin okurun bilgileri olmadan tek başına anlam taşımayacağıdır” (Kuzu, 2004, s. 59). “Eğer okur okuduklarını dünya bilgisi ile ilişkilendirebilirse etkili bir okuduğunu anlama becerisine ulaşır” (Özbay, 2009, s. 11).

Benzetimler, öğrencilerin zihinlerinde şemaların oluşturulmasını kolaylaştırmaktadır. Çünkü öğrenciler benzetimler yoluyla gerçek yaşam durumlarını test etmekte ve gerçek yaşama ilişkin deneyimler kazanarak zihinlerinde çeşitli şemalar oluşmaktadır. Örneğin, “restorana gitmek bir çeşit şemadır. Bu şema içerisindeki basamaklar bir masaya oturmak, menüye bakmak, yemek siparişi vermek, yemeğin servis edilmesi, tabakların kaldırılması, hesabın gelmesi, ödenmesi ve bahşiş bırakmak gibi etkinlikleri kapsar” (Schunk, 2009, s. 155).

Restorana gitmeyi benzetim yoluyla yaşayan bir Türkçe öğrencisi, okuduğu bir Türkçe hikâye kitabında restoran ile ilgili bir bölüm geçtiğinde, sahip olduğu restorana gitmek şeması harekete geçmektedir. Okudukları ile restorana gitmeye ilişkin sahip olduğu bilgileri ilişkilendirebilirse Özbay'ın (2009) deyimiyile okuduğunu anlama becerisinde etkili bir seviyeye erişecektir. "Bazı benzetimler öğrencilere yeni deneyimler sunar ve mevcut şemaların değiştirilmesiyle başka bir gözle bakma genişliği sağlar" (Scarcella ve Crookall, 1990, s. 226).

Benzetimler ayrıca öğrencilerin çok çeşitli türlerle (mektuplar, belgeler, telgraflar vb.) karşılaşmasını sağlamaktadır (Scarcella ve Crookall, 1990). Öykü, roman ve şiir gibi metin türleri sınıflarda çokça kullanılmasına rağmen fıkra, makale, mektup, anı gibi metin türlerine daha az yer verilmektedir. Ayrıca benzetimlerde gazete ilanları, yemek mönüleri, reklamlar, broşürler gibi farklı materyaller de kullanılmaktadır. Benzetimlerde farklı metin türlerinin ve materyallerin kullanılması öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmede olumlu bir etki yapmaktadır.

Benzetim Tekniği ile Yazma Becerisinin Geliştirilmesi

Benzetim, Scarcella ve Crookall'a (1990) göre özellikle yazma öğretiminde faydalı olmaktadır. "İlk olarak benzetim, öğrencilere yazmanın doğal olarak oluşacağı durumlar oluşturur; ikinci olarak benzetim, öğrencilerin yazamamalarının üstesinden gelmelerine yardım eder ve üçüncü olarak benzetim, beyin fırtınasında ve yazma sürecinin gözden geçirme aşamasında özellikle yararlı olabilir" (Scarcella ve Crookall, 1990, s. 227).

Eğitimde her ne kadar bilişsel boyut ön plana çıkarılsa da duyuşsal faktörlerin etkisi göz ardı edilemez. Yazma becerisine de bu perspektiften yaklaşmak gerekmektedir, çünkü "yazma bilişsel olduğu kadar duyuşsal bir etkinliktir" (Cheng, 2002, s. 647). Benzetim tekniği ile Türkçe öğretiminde, yazma sanki gerçek hayatta gerçekleşiyormuş etkisi olduğu için öğrenciler rahat davranmaktadır. Bu rahatlık, öğrencilerin yazamama problemini aşmalarını sağlamaktadır, çünkü yazma ayrı bir etkinlik olarak değil hayatın akışı içerisinde gerçekleşen rutin bir olaymış gibi algılanmaktadır.

Benzetim, öğrencilere gerçek hayat durumlarını sunduğu için sınıfın yapay atmosferini izole etmektedir. Böyle bir ortamda, katılımcıların yazma becerilerini doğal olarak geliştirebilecekleri durumlar oluşmaktadır. Örneğin bir iş başvurusu için özgeçmiş yazılması, bir öğrenci için referans mektubu yazılması, bir gazete ilanı yazılması gibi.

Benzetimler genellikle grup çalışması şeklinde gerçekleştiği için grupla yazmak daha kolaydır. Çekingen ve özgüveni yeterli düzeyde olmayan öğrenciler, grup içerisinde daha kolay yazabilmektedir. Bu sebeple “her ne kadar insanlar günlük hayatlarında yazmayı bireysel bir etkinlik olarak yürütseler dahi dil sınıflarında yazma etkinlikleri işbirlikli yürütülmelidir” (Harmer, 2007; akt. Yaylı, 2011, s. 86).

Benzetim Tekniği ile Dinleme Becerisinin Geliştirilmesi

Benzetim, iletişim gerektiren bir yabancı dil öğretim tekniği olarak katılımcılara zengin etkileşim durumları sunmaktadır. Katılımcılar genellikle konuşma ve dinleme şeklinde etkileşime girmektedirler. Çeşitli görev ve sorumluluklara sahip olan katılımcıların, benzetim etkinliği öncesi, anı ve sonrasında dinleme becerileri gelişmektedir. Benzetim etkinliğinden önce katılımcılar genellikle görev ve sorumluluklarını en iyi şekilde gerçekleştirmek için grup içerisinde tartışmaktadırlar. Tartışma esnasında bir katılımcı konuşurken, diğer katılımcılar onu etkin bir şekilde dinlemektedirler. Benzetim etkinliği esnasında ise katılımcılar, benzetimin doğal akışı içerisinde yine dinlemektedirler. Örneğin benzetimde milletvekili rolündeki bir katılımcı, gazetecilere demeç verebilir. Benzetimin doğal akışı içerisinde gazeteci rolündeki katılımcılar, milletvekilini amaçlı olarak dinlemelidirler. Aksi hâlde gazeteciler milletvekiline soru yöneltemezler. Benzetim etkinliği sonrasında ise bilgilendirme yapan öğretmeni, katılımcılar süreci nasıl geçirdiklerini öğrenmek için dinlemektedirler.

Dinleme becerisi diğer dil becerilerine oranla daha soyut bir beceri olduğu için bireylerin dinleme becerisinin gelişimine çok özen gösterilmemekte, bireylerin dinleme becerisine doğal olarak sahip oldukları varsayılmakta ve dinleme becerisinin geliştirilmesi üzerinde pek durulmamaktadır. Benzetim, sağladığı zengin iletişim ortamı sebebiyle dinleme becerisinin gelişmesinde önemli bir role sahiptir. Çünkü benzetimde çözülmek istenen bir

problem veya başarılmak istenen bir amaç vardır. Bu amacı gerçekleştirmek üzere bireyler konuşmakta, dinlemekte, yazmakta veya okumaktadırlar. Bir amaç doğrultusunda gerçekleştirilen etkinliklerde katılımcılar dili kullanarak öğrenmekte öğrenerek dili kullanmaktadırlar. Bu sebeple benzetimlerde, dinleme becerisi gelişigüzel değil sistemli bir şekilde gelişmektedir.

Benzetim Tekniği ile Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi

Yabancı dil öğreniminde en zor durumlardan birisi, insanlar önünde konuşabilmektir. Örneğin bir öğrenciyi tahtanın önüne çıkarıp ondan konuşmasını istemek, öğrenciyi olumsuz etkilemekte, hata yapma ihtimali öğrenciyi kaygılandırmakta ve öğrenci bu durumdan rahatsız olmaktadır. Ancak benzetim, katılımcılara gerçek hayat koşulları sağlamak ve sınıfın soğuk atmosferinden katılımcıları uzaklaştırmaktadır. Bu açıdan benzetimler, katılımcılara zengin konuşma ortamları oluşturmaktadır. Katılımcılar gerçek hayatın doğal yapısından cesaret alarak rahat bir ortamda konuşma fırsatı yakalamaktadırlar.

Benzetimler, genellikle gruplar aracılığıyla gerçekleştirildiği için katılımcılar konuşma konusunda kaygılanmazlar. Bu anlamda benzetimler, konuşma becerisine yönelik rahat bir ortam oluşturmaktadır. Benzetimler, Scarella ve Crookall'a (1990) göre katılımcılara farklı durumlara özgü çeşitli konuşma profilleri oluşturmaktadır. Bu durum, katılımcılara çeşitli konuşmacıların (ör. pilot, başbakan, akademisyen, öğretmen ve şarkıcı) rolüne bürünerek farklı deneyimler yaşamasını sağlamaktadır. Bu yolla katılımcıların konuşma becerisi farklı yönlerden gelişmektedir. Örneğin sesini işitilebilir kılma, nezaket kurallarına uyma, nefesini ayarlama, vurgu ve tonlamaya dikkat etme. Benzetim esnasında katılımcıların beden dilinin etkin olmasıyla birlikte jest ve mimiklerin de kullanılmasını sağlayarak ses ve beden dili uyumu gelişmektedir.

Katılımcılar bir amacı gerçekleştirmek üzere çeşitli çalışmalar yapmaktadırlar. Bu çalışmalar içerisinde hazırlıklı konuşmalar da yer almaktadır. Hazırlıklı konuşma yapabilmek için katılımcılar; araştırmalar yapmakta, konuşma metni hazırlamakta, konuşmayı sunarken çeşitli araçlardan yararlanmakta ve belirlenen sürede konuşmasını tamamlamak için zaman yönetimini iyi planlamaktadırlar. Hazırlıklı konuşma yapmak bir bakıma katılımcılara

öğrenen özerkliği sağlamakta ve benzetimler bu yönüyle de konuşma becerisinin gelişmesine katkı yapmaktadır.

Öğretmenin Rolü

Benzetim çağdaş bir yabancı dil öğretim tekniği olduğu için öğretmenin rolü de gelenekselin aksine yenilikçidir. Çağdaş yabancı dil öğretim tekniklerinde olduğu gibi bu teknikte de öğretmen rehberdir, öğrencilere yol göstererek süreçte danışmanlık görevini yerine getirmektedir.

Jones (1982), öğretmenin rolünü benzetimdeki en önemli kişi olarak kontrolör (İng. controller) şeklinde nitelendirmiştir. Demirel (1999), Güzel (2010) de benzetimde öğretmeni kontrolör olarak görmektedirler. “Karar verme, problem çözme ve etkileşim katılımcıların sorumluluğudur, ancak kontrolörün görevi bunlara zemin hazırlamaktır” (Jones, 1982, s. 40). “Bu teknik uygulanırken öğretmen önce öğrencilere rollerini dağıtır, olayı tanıtır ve kendisi kontrolör olarak olayın dışında kalır” (Demirel, 1999, s. 80; Güzel, 2010, s. 147). Öğretmenin rolü bir anlamda kontrolör olarak benzetim için gerekli alt yapıyı oluşturmaktır.

Jones (1995), *Simulations: A Handbook for Teachers and Trainers* adlı kitabının üçüncü baskısında; kitabın ilk baskısında öğretmenin rolünü kontrolör olarak, ikinci baskısında organizatör (İng. organizer), üçüncü baskısında ise yöneten (İng. facilitator) olarak belirttiğini ifade etmektedir. Bu çalışmada, benzetimde öğretmenin rolü rehber olarak nitelendirilmiştir. Çünkü, kontrolör ve yöneten kelimeleri davranışçı yaklaşımı anımsatmakta, organizatör kelimesi ise öğretmenin rolünü açıklamakta yetersiz kalabilmektedir.

Sınıf ortamında benzetim tekniğini ilk kez uygulamak öğretmen açısından gerçekten zor bir durumdur. Hyland’e (1993) göre benzetim, dikkatli planlama ve etkili sınıf yönetimi gerektirmektedir. Ancak unutulmaması gereken şudur ki “ikinci benzetimi seçmek ve uygulamak genellikle birincisinden daha kolaydır” (Jones, 1982, s. 114). Bu sebeple benzetimi uygulayacak öğretmenin bilmesi gereken ilk konu, benzetim tekniğini uyguladıkça deneyim kazanacak ve ideal olana yaklaşacak olmasıdır.

Rehber rolündeki öğretmenin öncelikli görevi amacını belirlemektir. Daha sonra rehber benzetimi seçme, uyarlama veya oluşturmakla sorumludur. Bu aşamada rehberin dikkat etmesi gereken nokta, benzetimin belirlenen amaca hizmet edebilmesi ve katılımcıların dil seviyelerine uygunluğudur. Benzetimin dilsel boyutunu belirledikten sonra rehber, benzetimin mekanik unsurlarına yoğunlaşmalıdır. Benzetimin süresi, katılımcı sayısı, ortam, teknolojik destek gibi unsurlar dikkate alınmalıdır. Bunlar belirlendikten sonra öğrencilere görev ve sorumluluklarını dağıtmalı ve grup oluşturma yöntemlerinden en uygununu seçerek grupları oluşturmalıdır. Katılımcılara görev ve sorumlulukları içselleştirmeleri için danışmanlık yapılmalı ve gerekli bilgilendirmelerde bulunulmalıdır. Bu yolla katılımcılar süreci içselleştirebilecek ve özellikle yanlış anlamaların önüne geçilebilecektir. (Özellikle ilk benzetimlerde, katılımcılara detaylı bir şekilde bilgi verilmelidir.) Bazı benzetimlerde, rehber de benzetime katılabilir ve rol üstlenebilir. Benzetimin kuralları katılımcılara duyurulmalıdır. Örneğin bir katılımcı sanatçı rolünde radyoda konuşma yapacaktır. Radyodaki programın kuralı ise konuşmacılara 10 dakika konuşma süresi verilmesidir. Daha sonra benzetimin uygulanmasına geçilebilir. Ama uygulamaya geçmeden rehberin, katılımcıların ve ortamın kısacası benzetimin her parçasının uygulamaya hazır olması ve bu duruma göre hareket edilmesi kritik bir süreçtir. Ayrıca rehber benzetime başlamadan önce benzetimle ilgili tüm dokümanların hazır olmasına dikkat etmelidir (Demirel, 2011; Demirel, 1999; Jones, 1982).

“Yabancı dil öğretmenlerinin benzetimi niçin çok kullanışlı bulduklarının ana sebeplerinden birisi de, öğretmen – öğrenci merkezli iletişimi ortadan kaldırarak öğretmeni sınıfın dışına çıkarmasıdır” (Jones, 1982, s. 11).

Öğrencinin Rolü

Öğrenciler katılımcı olarak yer aldıkları benzetim tekniği ile yabancı dil olarak Türkçe öğreniminde aktif bir role sahiptirler. Benzetimde öğrencilere katılımcı denilmektedir. Benzetim sürecinde katılımcılar sürekli etkindir; yaparak ve yaşayarak öğrenenlerdir.

Benzetimde, katılımcılar çeşitli rollere sahiptirler. Rehber, katılımcılara rollerini dağıtmakta ancak Demirel'e (2011) göre rolü gereği eylemin dışında kalmaktadır. Bu yüzden katılımcılar, benzetimde büyük bir öneme sahiptir. Çünkü benzetimi şekillendirmek rehber gözetiminde katılımcıların sorumluluğundadır. Benzetimlerde katılımcılar, problem çözmek ve karar vermekle yükümlüdürler (Demirel, 2011; Güzel, 2010; Demirel, 1999; Jones, 1982). Problem çözme, karar verme gibi durumlar üst düzey düşünme becerisi gerektirdiği için benzetim katılımcıların üst düzey düşünme becerilerini geliştirmektedir.

Benzetimde katılımcıların görev ve sorumlulukları vardır. Benzetim esnasında her katılımcı, görev ve sorumlulukları dâhilinde hareket etmektedir. Katılımcıların her hareketi, konuşması, yazması, dinlemesi, okuması vb. tüm etkinlikleri görev ve sorumluluklarıyla uyumlu olmalıdır. Örneğin, "katılımcıların konuşması gelişigüzel sohbet değildir, fakat görevleriyle ilişkilidir" (Jones, 1982, s. 11).

Ortam (Sınıf)

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ortam, hedef dilin öğretilmesi adına önemli bir unsurdur. Sınıf, öğretmen açısından öğretme merkezini öğrenci adına da öğrenme merkezini oluşturmaktadır. Aynı zamanda süreç boyunca hem öğretmen hem de öğrenci ortamda birlikte öğrenirler, çünkü "sınıf, öğretmen ve öğrenci için en önemli öğrenme çevresidir" (Şahin, 2009, s. 153).

Yabancı dil alanında yaşanan gelişmeler sonucunda geleneksel sınıfın öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamadığı düşüncesi öne çıkmıştır. "Yabancı dil, okulun hatta sınıfın dışına taşınmamakta dolayısıyla okulda öğretilen, dışarıdaki gerçek hayat için çoğu kez hiçbir şey ifade etmemektedir" (Tarcan, 2004, s. 31). Çünkü bu tip ortamlarda iletişim geri plana itilmekte ve öğrencinin yabancı dilde iletişim yeterliliğini kazanması gecikmektedir. Sınıf içindeki iletişim, gerçek hayattan uzak kalabilmekte, çoğu zaman gerçek hayatı yansıtamamaktadır. Hyland'e (1993) göre "çoğu öğretmen, sınıf içinde iletişimi teşvik etmek için en iyi stratejinin sınıfı ortadan kaldırmak olduğunu fark etmiştir" (<http://eca.state.gov/forum/vols/vol31/no4/p16.htm>).

Benzetim tekniği ile yabancı dil öğretiminin özelliklerinden biri de sınıfı ortadan kaldırmaktır. Bu sebeple sınıf sözcüğü yerine ortam sözcüğü daha çok tercih edilmektedir. Benzetim ile yabancı dil öğretiminde ortam, fiziksel ve toplumsal çevreyi temsil edebilecek şekilde tasarlanmalıdır. Çünkü “dil toplumsal bir olaydır ve bu nedenle dilin kullanıldığı toplumsal çevre, dil öğrenmede önemli bir iletken olabilir” (Demirel, 2011, s. 78). Benzetim, amacına uygun olarak çevreyi yansıtmalıdır.

“Benzetim bir büroda gerçekleşecekse, sınıf gerçek bir çalışma ofisine dönüştürülebilir; ancak bu tip düzenlemeler her zaman olmamasına rağmen, öğrenme ortamının benzetime dönüştürülebileceği çalışmalar yapılabilir:

- Sınıf tahtası ofis duyuru tahtası haline dönüştürülebilir;
- Sıralar çalışma ortamına uygun hale getirilebilir;
- Duvarlarda asılı posterler gibi görsel ders yardımcıları çalışma ofisine uygun poster ve diğer görsel malzemelerle değiştirilebilir;
- Hedef dilde bir radyo/müzik çalınır;
- Telefon, faks, bilgisayar konur;
- Çalışma ortamında görülebilecek kişisel eşyalar, sıcak ve soğuk içecekler kuruyemiş vb. atıştırmalıklar yerleştirilir” (<http://www.languages.dk/archive/pools-m/manuals/final/simulationtr.pdf>).

Benzetim tekniği ile yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde, ortam konusunda dikkat edilmesi gerekli unsurlardan birisi de öğrenci sayısıdır. Etkili bir yabancı dil öğretimi için sınıfın kalabalık olmaması gerekir. Kalabalık sınıflar, öğrenci ve öğretmen için olumsuz öğrenme-öğretme ortamı oluşturmaktadır. Bu tip sınıflarda, öğretmenler her öğrenciye gereken ilgiyi gösterememektedir; çünkü öğrenci sayısı fazla, zaman ise kısıtlıdır. Örneğin 45 dakikalık bir ders süresinde 30 ve 10 öğrencinin olduğu iki ayrı sınıfı düşününüz. 30 öğrencinin olduğu sınıfta her öğrenci başına düşen süre ortalama 1,5 dakikadır. 10 öğrencinin olduğu sınıfta ise her öğrenci başına düşen süre ortalama 4,5 dakikadır. Öğretmen, 10 öğrencinin olduğu sınıfta kuşkusuz öğrencilere daha fazla zaman ayırabilecek ve her öğrenciyle ilgilenebilecektir. Görüldüđu gibi öğrenci sayısı ile öğretmenin öğrencilere

ayırıldığı zaman ters orantılıdır. Kalabalık sınıflarda bireysel olarak öğrencilerin dil gelişiminin takip edilmesi ve değerlendirilmesi güçtür.

Benzetim ile yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ortama dair dikkat edilmesi gerekli unsurlardan birisi de yerleşim (oturma) düzenidir. Bu tip ortamlarda geleneksel oturma düzeni işlevsel değildir. Benzetim ile yabancı dil öğretimi, genellikle grup çalışmaları şeklinde gerçekleşir. Bu sebeple yerleşim düzeninin grup çalışmalarına elverişli olması gerekir. Bu amaç doğrultusunda küme (ekip çalışması), proje veya özel çalışma grupları yerleşim şekilleri tercih edilebilir. Gömleksiz ve Elaldı'ya (2011) göre de "yabancı dil öğretiminde özellikle sınıfların kalabalık olmaması ve yerleşim düzeni önemlidir" (s. 446).

Özetle benzetim, öğrencilere bambaşka bir dünyanın kapısını aralar. Benzetim "birçok sınıf içi etkinliklerinin yapaylığının yerine, katılımcıların uzman hâline geldiği farklı bir dünyanın içine taşır" (Jones, 1998, s. 327). Benzetim ile sınıf, gerçek hayatın temsili bir örneğinin sunulduğu bir mekân haline dönüşür.

Grupların Oluşturulması

Benzetim ile Türkçe öğretiminde grupların oluşturulması önemli bir süreçtir; çünkü benzetim tekniğinin başarılı bir şekilde uygulanmasında gruplar ana etkidir. Gruplar oluşturulurken çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Gruplar belirlenirken genellikle rastgele seçim, bireysel seçim ve yöneten seçim yöntemleri kullanılmaktadır (Bacon, Stewart ve Anderson, 2001).

Rastgele seçimde, grubu oluşturan öğrenciler gelişigüzel seçilir. Bireysel seçimde öğrenciler kendi gruplarını oluşturur. Yöneten seçiminde yönetici, grubu oluşturan öğrencileri seçer. Yaygın olarak kullanılan bu üç yöntemin hiç biri mükemmel değildir (Bacon, Stewart ve Anderson, 2001). Grup oluştururken amaca göre tercih edilen yöntemler değişebilir. Bazen bireysel seçim bazense rastgele seçim daha uygun gelebilir. Bireysel seçim, benzetimlerde öne çıkan ve yaygın kullanılan bir grup belirleme yöntemidir, fakat rastgele ve öğretmen (yöneten) seçim yöntemleri de kullanılmaktadır (Decker, 1995). Yaygın olarak kullanılan her

üç yöntemin de avantajları ve dezavantajları vardır. Aşağıdaki tabloda yaygın olarak kullanılan grup belirleme yöntemlerinin karşılaştırılması gösterilmektedir.

Tablo 2. Grup belirleme yöntemleri (Bacon, Stewart ve Anderson, 2001, s. 7)

Özellikleri	Yöntemler		
	Rastgele	Bireysel	Yöneten
Kullanım kolaylığı	3	3	1
(Yararlı) Beceri dengesi	1	2	3
İlk uyum	1	3	1
Yöneticiyi düşük suçlama potansiyeli	2	3	1
Hiçbir katılımcının dışarıda kalmaması	3	1	3
Gruplar arasında farklılık	1	1	3
Katılımcıların birbirini tanımaması	3	1	3
Adalet	1	1	2
Buluşma için zaman bulma kolaylığı	1	3	3
Bazılarına saldırı olmaması	3	1	3

Not: 3 = İyi; 2 = Orta; 1 = Kötü (Tabloda en çok tercih edilen yöntemler gösterilmiş, kısıtlamalı bireysel ve bilgisayar destekli (Team Maker) seçim yöntemleri gösterilmemiştir.)

Yararları ve Sınırlılıkları

Benzetim tekniği ile Türkçe öğretimin, birçok faydası vardır. “Eğitim ve öğretimde, benzetim kullanımı için sıklıkla birbiriyle ilişkili dört gerekçeden bahsedilmektedir: İlk olarak motive eder ve eğlencelidir, ikinci olarak resimlerle göstererek konuşma öğretimi uygulamalarına kıyasla öğrenme süreciyle daha uyumludur, üçüncü olarak geleneksel sınıftan daha çok ‘gerçek’ dünyaya benzer ve son olarak (muhtemelen en önemlisi) benzetim olumlu çıktılarla sonuçlanır; etkin katılım, gelişmiş performans, daha fazla kalıcılık ve karışıklığın daha iyi anlaşılması gibi” (Crookall and Oxford, 1990, s. 14).

Hyland'e (1993) göre, "dil öğrenim benzetimlerinin beş temel avantajı vardır: Motivasyon, akıcılığı geliştirme, becerilerin birleştirilmesi, etkin katılım ve düşük kaygı" (<http://eca.state.gov/forum/vols/vol31/no4/p16.htm>).

"Motivasyon, her dil öğrenimi için gereklidir" (Li ve Topolewski, 2002, s. 183). "Motivasyon, benzetimin doğasında vardır ve ayrılmaz bir parçasıdır" (Jones, 1982, s. 10). Benzetimler motivasyonu sağlamaktadır, çünkü benzetimler gerçek iletişim ortamı sunmaktadır. Benzetimde motivasyonun sağlanması, katılımcının görev ve sorumluluklarını benimsemesine ve üzerine düşeni yapmasına bağlıdır. Schunk'a (2009) göre katılımcıların ellerinden gelenin en iyisini yapmaya çabalarlarken sergiledikleri davranışlar, motivasyonla bağlantılı davranışlar arasındadır. "Katılımcılar düşünebilir, yazabilir, konuşabilir, bir durumu belirtebilir, röportaj yapabilir, dinleyebilir, örgütleyebilir; fakat yine de bu eylemler için motivasyonun kaynağı aynıdır: Görevlerin onaylanması ve görevlerin yükümlülüklerinin etkili bir şekilde yerine getirilmesi isteği" (Jones, 1982, s. 11). Çünkü Şahin'e (2009) göre, "yabancı dil öğreniminde öncelikle dil öğrencisinin istekli ve hevesli olması başarının temel unsuru olarak görülmektedir" (s. 157).

Dili akıcı kullanma, yabancı dil öğrenenlerin sahip olması hedeflenen özelliklerden biridir. Hyland'e (1993) göre, "benzetimlerde akıcılık desteklenir; çünkü katılımcılar dil kullanımının merkezinde anlık iletişimsel ihtiyaçların olduğu, zengin bir dil ortamının içindedirler" (<http://eca.state.gov/forum/vols/vol31/no4/p16.htm>). Dil benzetimleri iletişim gerektiren görev ve sorumluluklar içermektedir, bu yüzden katılımcılar görev ve sorumluluklarını yerine getirirken sözlü ve yazılı olarak etkileşime girerler. Bu etkileşimler sayesinde katılımcılar, hedef dili kullanarak dil akıcılığını geliştirirler. Çünkü katılımcılar, önceden veya yeni öğrendikleri dile ait unsurları (kalıp ifadeler, özdeyişler, atasözü, dil bilgisi kuralları vb.) benzetimde iletişimin doğal akışı içerisinde kullanma fırsatına sahiptirler.

Benzetimlerde farklı beceriler iç içe kullanılmaktadır, çünkü benzetim farklı becerilerin birleştirilmesi için uygun ortam sunmaktadır. Örneğin katılımcı, bir devlet başkanı görevindeyse yapacağı konuşmayı yazılı olarak hazırlar, okur ve sonra sözlü olarak ifade

eder. “Çeşitli görevlerin ve durumların olduğu benzetimler, dil becerileri açısından zengin seçenekler sunar” (Jones, 1982, s. 8).

Benzetim sahip olduğu çeşitli özellikler sebebiyle etkin katılımı sağlamaktadır. Benzetimin temel unsurları göz önüne alındığında katılımcıların etkin katılımına doğrudan etki ettiği görülmektedir. Çünkü işlevin gerçekliğini kabul eden bir katılımcı, kendisini benzetimin bir parçası olarak görür. Benzetimde yapı olursa işlevin gerçekliği sağlanmış olur. Çevrenin benzetilmesi ise katılımcının işlevin gerçekliğine inanmasını sağlar. Ayrıca benzetim sunduğu zengin ve eğlenceli öğrenme ortamı ile katılımcıların etkin katılımını desteklemektedir.

Benzetim ile yabancı dil öğretiminin avantajlarından biri de katılımcılardaki kaygı oranını düşük seviyelere indirmesidir. “Aslında yabancı dil öğrenimi öğrencilerin psikolojik kaygılarıyla başlar” (Tarcan, 2004, s. 32). Kaygı, yabancı dil öğreniminde önemli bir psikolojik etkidir. “Yapılan araştırmaların sonuçları, kaygının yabancı dil öğrenimi üzerinde önemli etkilere sahip olduğunu göstermektedir” (Aydın ve Zengin, 2008, s. 81). “Eğitimciler kaygıyla başa çıkmada genellikle iki seçeneğe sahiptirler; birincisi kaygı oluşturan durumlarla başa çıkmayı öğrenmede öğrencilere yardım etmek, ikincisi ise öğrenme ortamını daha az stresli hale getirmektir” (Horwitz, Horwitz ve Cope, 1986, s. 131). Benzetim tekniğinin kullanıldığı sınıflarda öğrencilere müdahale edilmez, ortamda öğrencileri kaygılandırarak etkenler yok denecek kadar azdır. Hyland’e (1993) göre, “benzetim tekniğinin kullanıldığı ortamlarda öğrenciler yargılanmaz, cezalandırılmaz veya değerlendirilmez ve bu durum, öğrencilerin dil kaygısını azaltır” (<http://eca.state.gov/forum/vols/vol31/no4/p16.htm>).

Benzetimlerde her öğrencinin görev ve sorumlulukları vardır. Benzetimin temelinde görev ve sorumlulukların yer alması çeşitli faydalar sağlamaktadır. Grup içinde her katılımcının bir göreve sahip olması ve grup üyeleriyle beraber bir görevi başarmak veya bir sorunu çözmek için çalışmaları, grup ruhu oluşturarak sınıftaki öğrencilerin kaynaşmasını sağlamaktadır. Bu yolla benzetim, öğrencilerin sosyalleşmesi için önemli bir araç olmaktadır.

“Benzetimler katılımcılar arasında etkili kişilerarası iletişimi ve sosyal etkileşimi çok açık bir şekilde desteklemektedir” (Jameel, 2011, s. 746).

Benzetim ile yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin yararları şu şekilde sıralanabilir:

- “Öğrencilere bir görevi başarma veya bir sorunu birlikte çözme şansı verir,
- Alıştırma sırasında hata düzeltme sorununu ortadan kaldırır,
- Öğrencilere yeni kelimeleri ve yapıları tecrübe etmelerine izin verir,
- Öğrencilere kendi seçimlerini yapmaları ve karar vermeleri özgürlüğünü sağlar,
- Öğrencilere seçim ve kararlarının kendi deneyimlerinde temellendirilmesine olanak sağlar,
- Öğretmenlere çalışmaya engel olmadan gelişmeyi gözlemlemelerine ve katılımlarına olanak verir,
- İşbirliği ve beraber çalışma becerilerini kuvvetlendirir ve
- Takım çalışması becerilerini geliştirir (yaşam becerileri)”
(<http://www.languages.dk/archive/pools-m/manuals/final/simulationtr.pdf>).

Benzetim ile yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin birçok yararı olmasına rağmen sorunları da vardır. Benzetim ile Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar şunlardır:

- “Öğrencilerin hatalı telaffuzları pekişir,
- Öğrencilerin yeni kelime ve yapıları yanlış anlama ve yanlış kullanmalarına izin verir,
- Hâlihazırda hedef dili etkili bir şekilde kullanan öğrencilerle en iyi kullanılır,
- Daha az motivasyon olan öğrencilerin, alıştırma yeterince katılım göstermelerine olanak sağlar ve
- Öğretmenin kendini etkili ya da dışlanmış hissetmesine neden olabilir”
(<http://www.languages.dk/archive/pools-m/manuals/final/simulationtr.pdf>).

Benzetim ile Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunları çözmek adına öğretmenler şunları yapabilir:

- “Hazırlık basamağını hedef dil aracı ile yürütürler/yönetirler,
- Benzetimin öğrencilerin ilgileriyle ilintili olmasını sağlarlar,
- Öğrencilerin ihtiyaçlarına bağlı olarak karışık veya farklı seviye grupları oluştururlar,
- Benzetim esnasında grubun kullandığı dili ve öğrencilerin katılımını gözlemlerler ve
- Benzetim alıştırmalarını izlerken edindiği gözlemlerle ilgili olarak, hataları düzeltmeye yönelik notlar/çareler üretir” (<http://www.languages.dk/archive/pools-m/manuals/final/simulationtr.pdf>).

Referanslar

- Aydın, S. ve Zengin, B. (2008). Yabancı dil öğreniminde kaygı: Bir literatür özeti. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(1), 81-94.
- Bacon, D. R., Stewart, K. A. and Anderson, E. S. (2001). Methods of assigning players to teams: A review and novel approach. *Simulation & Gaming*, 32(1), 6-17.
- Brewbaker, J. M. (1972). Simulation games and the English teacher. *The English Journal*, 61(1), 104-112.
- Bullard, N. (1990). Briefing and debriefing. In D. Crookall & R. L. Oxford, (Eds.), *Simulation, gaming, and language learning* (pp. 55-66). New York: Newbury House Publishers.
- Cheng, Y-S. (2002). Factors associated with foreign language writing anxiety. *Foreign Language Annals*, 35(6), 647-656.
- Crookall, D., & Oxford, R. L. (1990). Linking language learning and simulation/gaming. In D. Crookall & R. L. Oxford, (Eds.), *Simulation, gaming, and language learning* (pp. 3-24). New York: Newbury House Publishers.
- Çakaloz, B. (2008). *Lojistik yönetiminde simülasyon temelli eğitim yaklaşımları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Decker, R. (1995). Management team formation for large scale simulations. In J. D. Overby & A. L. Patz (Eds.), *Developments in business simulation & experiential exercises* (Vol. 22, pp. 128-129). Statesboro, GA: Association for Business Simulation and Experiential Learning.
- Demirel, Ö. (1999). *İlköğretim okullarında yabancı dil öğretimi*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Demirel, Ö. (2011). *Yabancı dil öğretimi* (6. baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Dragomir, I-A. and Niculescu, B-O. (2011). Using simulations in communicative English language teaching. *Buletin Stiintific*, 16(1), 18-24.
- Duke, R. D. (1989). Gaming/simulation: A gestalt communications form. In D. Crookall & D. Saunders (Eds.), *Communication and simulation: From two fields to one theme* (pp. 33-52). Clevedon: Multilingual Matters. Retrieved November 18, 2012, from http://www.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=Mv4kz36UYd8C&oi=fnd&pg=PR9&q=communication+and+simulation&ots=jsSXOw9qlo&sigQVfXadcOWEYHAavF8djfpaw&redir_esc=y#v=onepage&q=communication%20and%20simulation&f=false.
- Erciyeş, G. (2009). Öğretim yöntem ve teknikleri. Ş. Tan, (Ed.), *Öğretim ilke ve yöntemleri* (4. baskı) içinde (229-340). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Fripp, J. (1997). A future for business simulations. *Journal of European Industrial Training*, 21(4), 138-142.
- Gömleksiz, M. N. ve Elaldı, Ş. (2011). Yapılandırmacı yaklaşım bağlamında yabancı dil öğretimi. *Turkish Studies*, 6(2), 443-454.
- Güzel, A. (2010). *İki dilli Türk çocuklarına Türkçe öğretimi (Almanya örneği)* (2. baskı). Ankara: Öncü Kitap.
- Halleck, G. B., Moder, C. L. and Damron, R. (2002). Integrating a conference simulation into an ESL class. *Simulation & Gaming*, 33(3), 330-344.

- Hollander, P. A. (1977). The uses of simulation in teaching law and lawyering skills. *Simulation & Games*, 8(3), 319-340.
- Horwitz, E. K., Hortwiz, M. B. and Cope, J. (1986). Foreign language classroom anxiety. *The Modern Language Journal*, 70(2), 125-132.
- <http://www.languages.dk/archive/pools-m/manuals/final/simulationtr.pdf>
- Hyland, K. (1993). Language-learning simulations: A practical guide. *English Teaching Forum*, 31(4). Retrieved 01 March, 2012, from <http://eca.state.gov/forum/vols/vol31/no4/p16.htm>.
- Jameel, A. (2011). Simulation in language learning acquisition. *Language in India*, 11(11), 745-751.
- Jones, K. (1982). *Simulations in language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Jones, K. (1995). *Simulations: A handbook of teachers and trainers* (3rd ed.). London: Kogan Page.
- Jones, K. (1998). Simulations: Reading for action. *Simulation & Gaming*, 29(3), 326-327.
- Kuzu, T. S. (2004). Etkileşimsel Model'e uygun okuma öğretiminin Türkçe bilgilendirici metinleri anlama düzeyine etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(1), 55-77.
- Lane, J. L., Slavin, S. and Ziv, A. (2001). Simulation in medical education: A review. *Simulation & Gaming*, 32(3), 297-314.
- Li, R. C. and Topolewski, D. (2002). ZIP & TERRY: A new attempt at designing language learning simulation. *Simulation & Gaming*, 33(2), 181-186.
- Lyu, Y. (2006). *Simulations and second/foreign language learning: Improving communication skills through simulations*. Unpublished master's thesis, University of Toledo.
- McVee, M. B., Dunsmore, K. and Gavelek, J. R. (2005). Schema theory revisited. *Review of Educational Research*, 75(4), 531-566.
- Mıdık, Ö. ve Kartal, M. (2010). Simülasyona dayalı tıp eğitimi. *Marmara Medical Journal*, 23(3), 389-399.
- Mutohhar, S. Pd, M. Pd. (2012). Using simulation in teaching English for elementary school students. Retrieved September 16, 2012, from http://eprints.umk.ac.id/340/17/PROCEEDING_Teylin_2.132-137.pdf
- Özbay, M. (2009). *Anlama teknikleri I: Okuma eğitimi*. Ankara: Öncü Kitap.
- Peçenek, D. (1998). Yabancı dil öğretiminde benzetim tekniği. *Dil Dergisi*, 73, 45-50.
- Pekdağ, B. (2010). Kimya öğreniminde alternatif yollar: Animasyon, simülasyon, video ve multimedya ile öğrenme. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 7(2), 79-110.
- Pidd, M. (2009). *Yöneylem araştırmasında benzetim* (M. M. Günal ve H. K. Sezen, Çev.). Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Rade, L. (1994). The art of simulation. *European Journal of Engineering Education*, 19(1), 7-14.
- Scarcella, R. and Crookall, D. (1990). Simulation/gaming and language acquisition. In D. Crookall and R. L. Oxford, (Eds.), *Simulation, gaming and language learning* (pp. 223-230). New York: Newbury House Publishers.
- Schunk, D. H. (2009). *Öğrenme teorileri* (Çev. Ed., M. Şahin). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Starkey, B. A. and Blake, E. L. (2001). Simulation in international relations education. *Simulation & Gaming*, 32(4), 537-551.
- Şahin, Y. (2009). Yabancı dil öğretiminde öğrenci başarısını olumsuz yönde etkileyen unsurlar. *TSA*, 13(1), 149-158.
- Tarcan, A. (2004). *Yabancı dil öğretim teknikleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tok, T. N. (2008). Etkili öğretim için yöntem ve teknikler. A. Doğanay, (Ed.), *Öğretim ilke ve yöntemleri* (2. baskı) içinde (161-214). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Yaylı, D. (2011). Yabancı dilde yazma eğitiminde yaklaşımlar. D. Yaylı ve Y. Bayyurt, (Ed.), *Yabancılar Türkçe öğretimi politika yöntem ve beceriler* (Yenilenmiş 2. baskı) içinde (ss. 71-90). Ankara: Anı Yayıncılık.